

האמת המשקרת \ קריס רפטיס

בכתיבתו הצוואתית "ההקדמה למהדורה האנגלית של סמינר XI", לאקאן מכריז על כך שהוא מותיר את הפאס "ברשות אלה שמוכנים להסתכן בלהעיד, הכי טוב שניתן על האמת המשקרת"¹.

זה במילים הללו שלאקאן מאתר את מה שז'אק אלן מילר מכנה "הפאס של ההוויה המדברת". תזוזה מדהימה: בדוקטרינה הקלאסית של הפאס, הסובייקט אמור להעיד על ידע, בעוד שההוויה המדברת יכולה להעיד רק על אמת משקרת; כלומר ידע כעיבוד שווא (elucubration), כפיקציה המובנית כאמת².

בסוף ההוראה של לאקאן, כפי שמילר מסביר לנו, האמת פוגשת את שאלת הממשי על ידי הקטגוריה של הבלתי אפשרי וכך נכנסת אל הממשי רק בכדי להפוך לשקרנית. הבלתי אפשרי מכונן מעין תחימה בין האמת לבין הממשות; ממשות אשר תמיד פוגשים תחת המעטה של אי האפשרות לומר המחוברת לאי ההתאמה של המילה או עם הווידי של האיווי או עם האש של הדחף³.

במובן הזה, כפי שברנרד סנהב מציין, הדחיפות הדוחפת את ההוויה המדברת מורכבת מ"חתירה אחר האמת שמעגנת את הממשי"⁴ אמת שחומקת מן המסמן. מנקודת מבט זו אנליטיקאי יהיה מישהו אשר יהיה מסוגל להדק את הפער שבין האמת לממשי; והפאס יהיה האמצעי האנליטי של לעבור את המבוי הסתום של הבלתי אפשרי לומר, או לעשות היסטוריזציה (hystorize) - לבלתי סביר של ההתענגות.

תרגום לאנגלית: ג'ואנה קונווי, תרגום לעברית: גבי מנדלסון, עריכת תרגום: אביבית שיין מידן

¹ Lacan, J., "Preface to the English Language Edition of Seminar XI", tr. R. Grigg, The Lacanian Review 6, NLS, Paris, 2018, p. 27.

ז. לאקאן, "ההקדמה למהדורה האנגלית של סמינר 11", תרגמו מאנגלית חמוטל שפירא, מלכה שיין וענת פריד.

² Miller, J.-A., "The pass of the parlêtre", *ibid.*, p. 135

ז. א. מילר, "דקויות בפסיכואנליזה, המעבר (passe) של ההוויה מבעד לדיבור" (parlêtre), תרגום: סרחי מישיקין וענת פריד.

³ Miller, J.-A., "The Space of a Lapsus", *ibid.*, p. 71.

⁴ Seynhaeve, B., "Argument for the 2019 Congress of the NLS", *ibid.*, p. 20.

ב. סנהב, "ארגומנט לקראת כנס ה-NLS 2019", עמ. 3, תרגום: הדס סבירסקי ואילנה רבין.